

Den augsburgske bekjennelsesdagen 2022

- Asbjørn Hjorthaug

Tekster: Salme 46; 1 Sam 3:19-4:1; Rom 1:16-17, Matt 11,25-30

Den 25. juni 1530 ble «Confessio Augustana» – Den augsburgske bekjennelsen – opplest offentlig i nærvær av den mektige keiser Karl V. Derfor kan vi si at denne dagen er den lutherske kirkes fødselsdag eller grunnlovsdag. Vi feirer derfor på denne tiden i vår kirke Den augsburgske bekjennelsesdagen. Tekstene er hentet fra reformasjonens mest sentrale tekster. Ca 15 år tidligere studerte Martin Luther teksten i Romerbrevet om Guds rettferdighet. Da er det som om Den Hellige Ånd tar sløret vekk fra øynene hans da han atter en gang leser Rom 1,17: «*For i det åpenbares Guds rettferdighet av tro til tro, slik det står skrevet: Den rettferdige skal leve ved tro.*» Han så noe han før ikke hadde sett, at begrepet "Guds rettferdighet" ikke handlet om en rettferdighet som Gud krever av oss, men om den rettferdighet som Gud gir oss av bare nåde.

«For jeg skammer meg ikke over evangeliet. Det er en Guds kraft til frelse for hver den som tror, jøde først og så greker. 17 For i det åpenbares Guds rettferdighet av tro til tro, slik det står skrevet: Den rettferdige skal leve ved tro.» Rom 1,16-17

Paulus innleder Romerbrevet med en hilsen: «*Paulus, Kristi Jesu tjener, hilser dere, jeg som er kalt til apostel og utvalgt til å forkynne Guds evangelium*». Han kjenner ikke personlig de kristne i Roma, derfor forklarer han for dem hvem han er. Han er Kristi Jesu tjener eller egentlig trell. Han skriver og handler på vegne av Kristus Jesus. Det er ikke sine egne ord og meninger han bærer fram, men Jesu ord. Paulus er også apostel. Det innebærer å være en utsending med fullmakt til å tale på vegne av sin herre. Apostel brukes vanligvis om de 12 disiplene Jesus selv valgte ut, men Paulus var også utvalgt av Jesus selv til å forkynne evangeliet. Hans livsoppgave er å stå til disposisjon for evangeliet slik apostlene ble det da de ble sendt ut i hele verden. Nå utfører han denne oppgaven i og med sitt brev og senere ved et besøk han lengter etter å få realisert. Paulus har guddommelig myndighet til å skrive! Det er viktig å merke seg dette i vår tid. Paulus er i dag foraktet av mange. Liberale teologer hevder at han er et barn av sin tid og kan ikke være en autoritet i dag. Derfor kan en ikke bl.a. ta hans utsagn på alvor hverken når det gjelder ekteskapet og hans utsagn om homofili. Paulus frakjennes på denne måten sitt apostelskap og at han er utvalgt av Jesus selv til å forkynne evangeliet.

Han er «*utvalgt til å forkynne Guds evangelium*», det glade budskap om frelsen i Jesus Kristus. Det er ikke et hvilket som helst budskap. Det har sine røtter i «i hellige skrifter» som er Det gamle testamentet: «*det som Gud på forhånd har gitt løfte om gjennom sine profeter i hellige skrifter.*» Dette løftet er åpenbart for oss i og med Jesus som er Kristus og den lovede Messias. Paulus forklarer at evangeliet handler om Guds Sønn «*Jesus Kristus, vår Herre, kommet som menneske av Davids ætt*» og som «*ved hellighets Ånd stadfestet som Guds mektige Sønn ved oppstandelsen fra de døde.*»

Evangeliet handler om Gud som ble menneske og kom til vår jord for å frelse oss fra den evige fortapelse. Paulus er evangeliets tjener også når han skriver til de kristne i Roma og han minner dem om at han ved sin omvendelse ble kalt til å være hedningenes apostel. «*Ved ham har jeg fått nåde og apostelloppdrag for at jeg skal føre mennesker av alle folkeslag til lydighet i tro, til ære for hans navn. Blant dem er også dere som er kalt til å høre Jesus Kristus til.*» Derfor er det helt i tråd med hans oppdrag å kontakte de kristne i Roma. «*Jeg hilser alle dere i Roma, dere Guds elskede som er kalt til å være hellige: Nåde være med dere og fred fra Gud, vår Far, og Herren Jesus Kristus!*» Rom 1,7 Også hedningene i Roma er utvalgt av Gud til å være hans hellige eiendom. Gud bygger sin kirke gjennom evangeliet. Da Peter avla sin bekjennelse sier han: «*Du er Messias, den levende Guds Sønn.*» Da responderer Jesus med følgende: «*Salig er du, Simon, sønn av Jona. For dette har ikke kjøtt og blod åpenbart deg, men min Far i himmelen.*» Videre sier Jesus: «*Du er Peter, og på denne klippen vil jeg bygge min kirke.*» Matt 16,16ff. På denne bekjennelsen, på evangeliet, bygger Gud sin menighet også i Roma. Hittil hadde ikke Paulus hatt noe med de kristne i Roma å gjøre. Men han er likevel bundet sammen med dem i en felles tro. Derfor skriver han: «*Først av alt takker jeg min Gud ved Jesus Kristus for dere alle, for i hele verden blir det fortalt om deres tro.*» Han husker på dem alltid i sine bønner og har et sterkt og inderlig ønske om å få se til dem «*for at dere og jeg sammen kan bli oppmuntret ved vår felles tro.*» Her er Paulus tydelig og klar på at kristent fellesskap bygger på en felles tro og bekjennelse. Noen sier at kjærligheten er det grunnlaget vi samles på. Men Paulus understreker at det er vår felles tro, lære og bekjennelse. Det er derfor han sier: «*Derfor ønsker jeg å forkynne evangeliet også for dere i Roma.*» v 15. Det er medkristne som skal oppbygges på vår felles tro.

«For jeg skammer meg ikke over evangeliet.» Når Paulus sier at han ikke skammer seg over å forkynne evangeliet, er det et uttrykk for at han engstelig for å møte motstand. Paulus fryder seg ved å

forkynne evangeliet. Det er dette som ligger han på hjertet. Han sier i v 14: «*Grekere og barbarer, lærde og ulærde – alle står jeg i gjeld til.*» Han står i gjeld og er skyldig til å bære evangeliet ut til alle. Han forvalter en stor skatt som er gitt han av Gud og som alle må få del i. «*Ve meg om jeg ikke forkynner evangeliet!*» 1 Kor 9,16 Han sier videre at det er en forvalteroppgave som er betrodd han. Han er en tjener for alle, så han kan vinne så mange som mulig. Men det ligger også et anstøt her for det naturlige menneske. «*For ordet om korset er dårskap for dem som går fortapt*» 1 Kor 1,18. Evangeliet blir en anklage mot vårt naturlige menneske for det bare er ved Jesus Kristus jeg kan bli frelst. Alle mine egne prestasjoner og gjerninger er utelukket. En annen side som er tydelig i vår tid er at verden reagerer med et hat og sinne mot Guds hellige lov. Ja endog med raseri når en påpeker at abort er å ta liv, at ekteskapet består bare av mann og kvinne osv. Den vil ikke høre eller la seg korrigerer av Guds ord på noen som helst måte. Hos fariseerne kom dette hatet til syne overfor evangeliet da Jesus forkynnte at gjerningenes vei til Gud er stengt. De måtte bekjenne sine synder og tro evangeliet og budskapet om at Gud gjorde opp for alle våre synder og att alt vårt eget er utelukket. Alt dette anstøtet retter seg imot Guds levende ord. Gud taler til oss gjennom sitt ord. Fiendskap mot Gud er også fiendskap mot Guds ord. Det er samme sak.

«For jeg skammer meg ikke over evangeliet. Det er en Guds kraft til frelse for hver den som tror, jøde først og så greker» Hva er så evangeliet? Det er det gode budskap om Guds sønn. Paulus sier i innledningen v3: «*Det er evangeliet om hans Sønn, Jesus Kristus, vår Herre*». Evangeliet er å fortelle om hvem Jesus er, og hva han har gjort. Paulus fortsetter med å forklare hvilken betydning evangeliet har. «*Det er en Guds kraft til frelse for hver den som tror, jøde først og så greker*». Ordet kraft her er det samme ordet som brukes om dynamitt. Dynamitt sprenger veg og knuser fjell. Evangeliet har den kraft og evne at det skaper nytt liv. Vi er døde i våre synder og overtredelser, vi er fortapt og fordømt. Evangeliet åpner en ny veg for oss i og med Jesus Kristus, han som er Veien, Livet og Sannheten. Der dette evangeliet forkynnes og der det høres, blir mennesker frelst og får troen. I Rom 10 forklarer Paulus dette tydelig ved å si at der evangeliet høres, der skapes troen. Evangeliet har en slik iboende kraft, her er Den Hellige Ånd virksom og skaper nytt liv. Det er bare ved å høre et helt bestemt og konkret budskap om Jesus Kristus at du blir frelst. Dette budskapet kalles evangeliet. Det er ikke ved noe annet budskap du kan bli en kristen. «*For jeg hadde bestemt at jeg ikke ville vite av noe annet hos dere enn Jesus Kristus og ham korsfestet.*» 1 Kor 2,2. Gud har lagt sin skaperkraft og sin Ånd inn i Ordet. Derfor skaper det nytt liv, omvendelse og fornyelse når det høres. «*Vend øret hit og kom til meg, hør, så skal dere leve!*» Jes 55,3 Merk at det står «*hør*» ikke «*gjør*». Når du lytter og hører er du helt passiv og så er det Gud som handler. I Guds hus lyder Guds ord. Det er til forskjell fra alle andre ord, et nådemiddel. I dåpen lyder ordet sammen med vann og fører et menneske fra mørket til lyset. I nattverden lyder innstiftelseordene sammen med brød og vin til syndenes forlatelse. Et kraftfullt ord som skaper liv og tro. Her er ikke plass til egne gjerninger. Evangeliet utelukker gjerninger som vei til frelse. Troen har tre sider. Det er uttrykk for et innhold som er sannhet, vår hellige tro som vi bekjenner. Tro er også tillit til en annen person. En vi stoler på og som vi har satt vår lit til. Tro på Gud er en slik tillitserklæring. Vi tror på Gud som i evangeliet har kjøpt oss fri fra dommen og synden. Til slutt er troen en motsetning til gjerninger. Troen utelukker gjerninger som vei til frelse. «*jøde først og så greker*» - Det er bare en vei til frelse enten du er greker-hedning- eller jøde. Evangeliet er en kraft til frelse for alle folkeslag.

«For i det åpenbares Guds rettferdighet av tro til tro, slik det står skrevet: Den rettferdige skal leve ved tro.» Dette verset er et av de viktigste i vår kirkehistorie. For Martin Luther var dette verset en pest og en plage. Ikke bare krevde Gud av oss alt det loven sier, men her oppfattet han det slik at Gud også krever en rettferdighet av oss som er lik Guds rettferdighet. For Luther ble dette helt uopnåelig. Luther hadde bedt aftenbønnen med bl.a. Sal 31,2: «*Herre, jeg søker tilflukt hos deg, la meg aldri bli til skamme! Fri meg ut i din rettferdighet!*» Så tar han igjen fatt på sine forberedelser til sin romerbrevforelesning. «*For i det åpenbares Guds rettferdighet av tro til tro, slik det står skrevet: Den rettferdige skal leve ved tro.*» Da ser han det. Her tales det ikke om Guds dømmende rettferdighet, men Guds frelsende rettferdighet. «*Fri meg ut i din rettferdighet!*» En rettferdighet Gud gir oss gjennom troen. Gud ikler oss sin rettferdighet i og med troen på Jesus Kristus. Alt det Jesus har gjort tilregnes oss. Hans hellige og syndfrie liv er vårt liv, hans død for synden er vår død, hans oppstandelse er vår oppstandelse, hans seier over døden, synden og djevelen er vår seier. Dette eier jeg i og med troen. Denne troen får jeg ved å høre evangeliet som er en Guds kraft til frelse. Guds rettferdighet er den rettferdighet Gud gir oss i og med troen på ham. For Luther ble alt snudd opp ned, han så noe han før ikke hadde sett. Dermed var reformasjonen i gang. Evangeliet er i sannhet en Guds kraft til frelse. Romerbrevet ble da av største betydning for hele reformasjonen.

«For i det åpenbares Guds rettferdighet av tro til tro»

At noe blir åpenbart betyr at det før var skjult. Evangeliet åpenbarer noe som er ferdig, men skjult for det naturlige menneske. Derfor står det at evangeliet er en hemmelighet. Denne hemmelighet må Den Hellige Ånd få vise oss. Det skjer gjennom å høre evangeliet.

Guds ord består av Lov og Evangelium. Loven er kjent for det naturlige menneske. Ved å høre loven får vi dårlig samvittighet fordi vi har brutt loven. Evangeliet kan vi ikke av oss selv forstå eller finne ut av. Det er noe vi må høre forkynt slik at Ordet kan skape nytt liv og tro. Troen er ikke noe vi kan gjøre eller få til. Det er en Guds gave. *«For av nåde er dere frelst, ved tro. Det er ikke deres eget verk, men Guds gave.»* Ef 2,8 Vi kan bare sette oss ned og høre evangeliet forkynt. Da vil Den Hellige Ånd skape troen. Hab. 2,4: *«Men den rettferdige skal leve ved sin tro.»*
Amen.